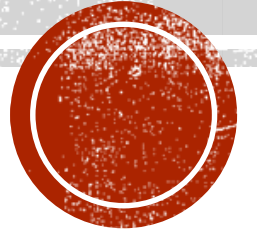

ULUSLARARASI ÖRGÜTLER

9. HAFTA

Doç. Dr. Erdem DENK

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN KURUMSAL YAPISI

- Avrupa Birliği, amaçlarını ve değerlerini gerçekleştirip geliştirecek ve Birliğin, vatandaşlarının ve üye devletlerin çıkarlarına hizmet edecek tek bir kurumsal çerçeveye sahiptir. Avrupa Birliği Antlaşması'nın 13. maddesi uyarınca Birlik kurumları:
  - Avrupa Parlamentosu
  - Avrupa Komisyonu
  - Avrupa Birliği Konseyi
  - Avrupa Birliği Zirvesi
  - Avrupa Birliği Adalet Divanı
  - Avrupa Sayıştayı
  - Avrupa Merkez Bankası
  - Diğer Kurum, Organ ve Ajanslar

AVRUPA PARLAMENTOSU

- Avrupa Parlamentosu, AB kurumları içinde doğrudan halk tarafından seçilen organdır. AB üyesi ülkelerin vatandaşları olan Avrupa vatandaşları beş yılda bir yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinde oy kullanabilirler. Son Parlamento seçimi 2014 yılında yapıldı. Parlamento, bugün için Avrupa Birliği'ne üye 28 devletin toplamda 751 temsilcisinden oluşuyor. Bu rakam, 750 üye ve bir Başkanı içeriyor. Hangi üye devletin kaç parlamenter ile temsil edileceği üye devletlerin nüfuslarına göre tespit edilir. Avrupa Parlamentosu, üye devlet vatandaşlarının demokratik menfaatlerini ve siyasi görüşlerini temsil eden bir organdır. Bundan dolayı, Avrupa Parlamentosu'nda üyeler ülkelere göre değil, siyasi görüşlerine göre grup oluştururlar. Parlamenterler ülkelerini değil, kendilerine oy veren Avrupa vatandaşlarının siyasi görüşlerini temsil ederler. Avrupa Parlamentosu'nda, bugün için 8 siyasi parti grubu ve bağımsız üyeler yer almaktadır. Parlamento Genel Kurulu kural olarak Strazburg'da toplanır. Parlamento'nun siyasi grupları ve komiteleri Brüksel'de toplanır, sekreteryası ise Lüksemburg'dadır. Parlamento'ya görüşülmek üzere gelen konular öncelikle farklı görev alanlarına sahip 24 adet komiteden konuyla ilgili olanında tartışılır ve ulaşılan sonuç, bir raporla Genel Kurul'a sunulur. Genel Kurul'daki görüşmeler de bu çerçevede yapılır.

AVRUPA KOMİSYONU

- Avrupa Komisyonu, yasama sürecini başlatan, ayrıca Birliğin yürütme organı olarak AB müktesebatını, bütçeyi ve programları uygulamaktan ve idari denetimden sorumlu kurumdur. Avrupa Komisyonu, her bir üye devletten bir kişinin yer aldığı 28 üyeden oluşur. Bu kişilere "komiser" adı verilir. Her Komiser bir veya daha fazla AB politikasının yürütülmesinden sorumludur. Komisyon adeta bir Bakanlar Kurulu gibi faaliyet gösterir. Komisyon'da komiserlerin yanı sıra, Avrupa Birliği görevlilerinden oluşan 25.000 kişilik bir idari teşkilat da mevcuttur.
- Komisyon bünyesinde, herhangi bir konuda idari düzenlemelerin yapıldığı idari yönetim birimleri olan Genel Müdürlükler bulunur. Her Genel Müdürlük, çalışmalarının siyasi ve yönetim sorumluluğunu üstlenen Komisere karşı sorumlu bir Genel Müdür tarafından yönetilir. Genel Müdürlükler müdürlüklere (direktörlük), müdürlükler bölüm ya da birimlere, bölüm ya da birimler ise, masa şefliklerine ayrılmıştır. Her masada, masanın ilgili konusuna uygun sayıda uzman bulunur.
- Komisyon başkanı Avrupa Birliği Zirvesi tarafından belirlenir ve ataması Avrupa Parlamentosu'nun onayı ile yapılır. Komisyon başkan yardımcılarında biri de AB'nin dış politikasını yürütmekten sorumlu Birlik Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisidir.

AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ

- Konsey, ("Bakanlar Konseyi" ya da "AB Konseyi") Avrupa Birliği üyesi devletlerin hükümetlerinde görev yapan bakanlardan oluşan bir organ konumundadır. Konsey, Avrupa Birliği içinde üye devletlerin ulusal çıkarlarının temsil edildiği organdır. Konsey toplantılarına, karara bağlanacak konu doğrultusunda üye devletleri temsilen ilgili bakanlar katılır. Örneğin toplantının konusu ekonomi veya para politikası ile ilişkili ise, üye devletlerin ekonomi ve maliye bakanları toplantıya katılır. Konsey başkanlığı 18 aylık süre için görev yapacak 3 üye devletten oluşan, devamlılığı ve tutarlılığı sağlamaya yönelik takımlar tarafından yürütülür. Böylece Başkanlık 6 aylık dönemlerle üye devletler arasında el değiştirir. Konsey'e çalışmalarında yardımcı olmak üzere başta, üye devletlerin Birlik nezdindeki Büyükelçilerinden oluşan Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) olmak üzere çeşitli komiteler ve çalışma grupları mevcuttur. Birçok konuda tüm üye devletleri bağlayan yasal düzenlemeleri kabul etme yetkisini Avrupa Parlamentosu ile paylaşan Konsey, yine Avrupa Parlamentosu ile birlikte bütçeyi onaylar.

AVRUPA BİRLİĞİ ZİRVESİ

- Avrupa Birliği Zirvesi, Avrupa Birliği'ne üye devletlerin başbakanları veya devlet başkanları ile Avrupa Birliği Zirvesi Başkanı ve Avrupa Komisyonu Başkanı'nın katılımı ile meydana gelir. Yılda dört defa toplanan Zirve, Birliğin gelişmesi ve Avrupa'nın bütünleşmesi doğrultusunda öncelikleri ve temel politikaları belirleyen kararlar alır. Avrupa Birliği Zirvesi'nin herhangi bir yasama yetkisi yoktur. Buna rağmen, AB üyesi tüm devletlerin en üst düzey yetkililerinin bir araya geldiği ve temel politikaları belirlediği kurum olmasından dolayı siyasi bir ağırlık ve yönlendirme gücü taşır. Çoğu durumda uzlaşıyla, istisna olarak nitelikli çoğunlukla karar alır.
- Zirveye, üye devletler tarafından 2,5 yıllığına atanan ve görev süresi bir defa uzatılabilecek olan AB Zirvesi Başkanı başkanlık eder. Zirve Başkanı, Birlik Dışışleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi'nin yetkileri saklı kalmak kaydıyla, Birliği dışı karşı temsil etmekle görevlidir. Zirve Başkanı, aynı anda herhangi bir ulusal görevde bulunamaz.

AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANİ

- Avrupa Birliği Adalet Divanı, Avrupa Birliği'nin yargı organıdır ve Adalet Divanı, Genel Mahkeme ve uzmanlık mahkemeleri olmak üzere üçlü bir yapıdan oluşur. Adalet Divanı'nın temel amacı, Avrupa Birliği hukukunun Avrupa Birliği içerisinde her yerde aynı şekilde yorumlanmasını ve uygulanmasını sağlamaktır. Divan, Birlik hukukunun yorumlanmasında ve uygulanmasında hukuka saygıyı sağlama, ulusal hukuk düzenleri ile AB hukuk düzeni arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi, hukuki denetim, yorum, uyuşmazlık çözme, hukuk yaratma ve boşluk doldurma işlevlerini yerine getirir.
- Divan, her üye devletten bir yargıçtan, Genel Mahkeme ise yine her üye devletten en az bir yargıç olmak üzere 28 yargıçtan oluşur. Divana ve Genel Mahkeme ye 8 adet Hukuk Sözcüsü, davalar hakkında görüş hazırlayarak yardımcı olur. Yargıçlar, üye devlet hükümetlerinin mutabakatı ile altı yıl için atanırlar ve yeniden atanmaları mümkündür.

AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANİ

- Divan yargıçlarının bağımsızlıkları, statülerini düzenleyen çeşitli hükümler aracılığıyla güvence altına alınmıştır. Ayrıca Divan müzakereleri gizli olup, açıklanmaz, kararlar çoğunluk oyuna göre oluşur ama tüm yargıçlar tarafından imzalanır ve karşı oylar yayınlanmaz.
- Avrupa Birliği Adalet Divanı AB hukukundan kaynaklanan bir takım davalara bakmaya yetkilidir. Bunlar genel olarak üye devletlerin ve AB kurumlarının AB hukukuna uyup uymadığının denetlenmesine yönelik davalar ile ulusal mahkemelerde görülmekte olan davaların çözüme bağlanması için gerekli olduğunda AB hukukunun yorumlanmasına ilişkin davalardır. Avrupa Birliği Adalet Divanı Lüksemburg'da faaliyet göstermektedir.

